

ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΟΜΗΣΗΣ ΓΡΑΠΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ**ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ****ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 90΄****ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2024-2025****ΜΕΡΟΣ Α΄: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ****(ΜΟΝΑΔΕΣ 70)****A.I. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ****(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)**

Δίνεται απόσπασμα αδιδακτου κειμένου (έκταση: μέχρι 520 λέξεις) πρωτότυπο ή διασκευασμένο για σκοπούς αξιολόγησης, που αναφέρεται σε κοινωνικά, πολιτιστικά, επιστημονικά ή άλλα θέματα. Το κείμενο αυτό πρέπει να ανταποκρίνεται στην αντιληπτική ικανότητα των εξεταζομένων, να χαρακτηρίζεται από γλωσσική ποιότητα και αρτιότητα, καθώς και να σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα με τη θεματολογία που διδάσκεται στην Γ΄ Λυκείου, σύμφωνα με τους Δείκτες Επιτυχίας - Δείκτες Επάρκειας.

Οι εξεταζόμενοι καλούνται:

A.I.1. Να αποδώσουν περιληπτικά το περιεχόμενο του αδιδακτου κειμένου (έκταση 100-140 λέξεις).

(μονάδες 8)

(Σημείωση: το όριο λέξεων της περίληψης μπορεί να διαφέρει ανάλογα με την έκταση του αδιδακτου κειμένου και την πυκνότητα των νοημάτων του.)

A.I.2. - A.I.5. Να απαντήσουν σε **τέσσερις (4) ερωτήσεις**, στις οποίες θα αξιολογείται η **Κατανόηση** του περιεχομένου (τι λέει, πώς, γιατί, ...) και του λειτουργικού ρόλου της μορφής (αξιολόγηση, μετασχηματισμός, ...).

Ενδεικτικά:

- το επικοινωνιακό - κοινωνιοπολιτισμικό - ιστορικό πλαίσιο
- ο εντοπισμός πληροφοριών (επιχειρήματα/προβληματισμοί/ιδέες που: α) εντοπίζονται αυτολεξεί μέσα στο κείμενο, β) συμπεραίνονται από τα συμφραζόμενα και γ) υπονοούνται σε διάφορα σημεία του κειμένου)
- η ικανότητα ανάλυσης, τεκμηρίωσης, ανάπτυξης, μετασχηματισμού καθώς και κριτικής τοποθέτησης
- οι τρόποι και τα μέσα πειθούς (επίκληση στη λογική, στην αυθεντία, στο συναίσθημα)
- το ύφος, ο σκοπός, η λειτουργία των σημείων στίξης
- τα εξωτερικά/εσωτερικά δομικά στοιχεία του κειμένου, π.χ. δομικά στοιχεία κειμενικού είδους, δομή παραγράφου, τρόποι ανάπτυξης παραγράφου, συνοχή-συνεκτικότητα

- η γλώσσα του κειμένου π.χ. κυριολεκτική-μεταφορική λειτουργία της γλώσσας, ρητορικά ερωτήματα, ενεργητική-παθητική σύνταξη, παρατακτική-υποτακτική σύνδεση προτάσεων, χρήση μακροπεριόδου λόγου

(Σύνολο μονάδων 14)

Σημείωση: οι μαθητές/-τριες αξιολογούνται σε διαφορετικού τύπου ερωτήσεις/ασκήσεις και όχι μόνο σε συνεχή λόγο. Είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν ασκήσεις όπως:

- πολλαπλής επιλογής
- ορθού/λάθους
- συμπλήρωσης των κενών
- αντιστοίχισης

A.I.6. Να απαντήσουν σε **δύο (2) Λεξιλογικές - Σημασιολογικές** ερωτήσεις με λέξεις ή φράσεις από το αδίδακτο κείμενο.

Ενδεικτικά:

- Ετυμολογία – Παραγωγή – Σύνθεση: προθήματα και επιθήματα, σύνθετα, οικογένειες λέξεων
- Μορφή/Σημασία: συνώνυμα - αντώνυμα, πολυσημία (ομώνυμα/ομόηχα, παρώνυμα, υπερώνυμα, υπώνυμα, λόγιες λέξεις/φράσεις) κ.ά.
- Λεκτικά σύνολα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας, με τα οποία σχηματίζονται λέξεις τόσο στην Ελληνική Γλώσσα, όσο και σε ξένες γλώσσες.

(μονάδες 8)

Σημειώσεις:

1. Μπορούν να εφαρμοστούν/χρησιμοποιηθούν διαφορετικού τύπου ασκήσεις.
2. Στην περίπτωση των ασκήσεων που αφορούν στα συνώνυμα και αντώνυμα μάς ενδιαφέρει κυρίως η σημασία που έχουν οι συγκεκριμένες λέξεις μέσα στο κείμενο.
3. Γραμματικός τύπος: μας ενδιαφέρει στην περίπτωση που αναγράφεται στην εκφώνηση της άσκησης (πτύχη, αριθμός, φωνή, διάθεση, χρόνος, πρόσωπο, μέρος του λόγου).

II. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

Δίνεται ένα (1) θέμα, το οποίο μπορεί να είναι και συνδυαστικό, που θα έχει ως βάση/πηγή/αφόρμηση εκπηγάξει το αδίδακτο κείμενο. Οι εξεταζόμενοι/-ες καλούνται να συντάξουν ένα κείμενο, **τουλάχιστον 400 λέξεων**, ενταγμένο στο καθορισμένο επικοινωνιακό πλαίσιο – άρθρο, δοκίμιο, επιστολή, ομιλία– στο οποίο θα αναπτύξουν με τεκμηριωμένη επιχειρηματολογία τα ζητούμενα του θέματος.

Το θέμα πρέπει να συνάδει με τη θεματολογία των Δεικτών Επιτυχίας - Δεικτών Επάρκειας Γ' Λυκείου και δύναται να περιλαμβάνει υποερωτήματα. Ταυτόχρονα, μπορεί να προτάσσεται απόσπασμα τριών (3) έως πέντε (5) γραμμών από το αδίδακτο κείμενο, το οποίο θα λειτουργεί ως αφόρμηση για προβληματισμό.

Α΄ Τετράμηνο:

1. Παιδεία - Εκπαίδευση. Ενεργός, Συνειδητοποιημένος και Ελεύθερος πολίτης.
2. Κύπρος – Ελλάδα – Ευρώπη – Κόσμος.

Β΄ Τετράμηνο:

1. Οικονομία – Διαφήμιση – Καταναλωτισμός. Υποδούλωση του σύγχρονου ανθρώπου.
2. Επιστήμη – Τεχνολογία. Εξανδραποδισμός – Διατάραξη Οικοσυστήματος.

**ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ – ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ**

Ηλεκτρονική διεύθυνση:

<https://ellim.schools.ac.cy/index.php/el/nea-elliniki-glossa/analytiko-programma>

ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

Ηλεκτρονική διεύθυνση:

<https://ellim.schools.ac.cy/index.php/el/nea-elliniki-glossa/plaisia-mathisis>

ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ:

1. *Έκφραση Έκθεση*, Γενικό Λύκειο, Γ΄ τεύχος, αναθεωρημένη έκδοση, Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2016.
2. *Έκφραση Έκθεση* για το Γενικό Λύκειο, *Θεματικοί Κύκλοι*, Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2016.
3. *Γλωσσικές ασκήσεις*, Γενικό Λύκειο, Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2016.
4. *Πολιτική Αγωγή*, Β΄ Λυκείου, Υ.Α.Π.